Publicat pe (https://bnm.md)



30.04.2014

# Raport anual 2013

Raport Anual, 2013 [1]

# Sumar

## Mediul extern

Anul 2013 a fost unul de turnură în economia mondială, evidenţiindu-se mai multe schimbări structurale care au consolidat noi tendinţe de evoluţie în concordanţă cu situaţia macro-financiară mondială existentă. Printre evenimentele cele mai importante în derularea cursului economiei mondiale în anul 2013 au fost ieşirea economiei zonei euro din recesiune, iniţierea ieşirii treptate din programul de stimulare monetară a Sistemului Rezervelor Federale (SRF) şi conduita Băncii Japoniei de depreciere a yenului japonez. Acestea au constituit baza transferurilor de capital de pe pieţele emergente spre cele avansate, astfel determinând deprecierea valutelor în majoritatea economiilor emergente în cea de-a doua jumătate a anului. Evoluţia în medie uşor negativă a preţurilor la nivel mondial a reprezentat o altă circumstanţă ambigue, întrucât în unele economii emergente aceasta nu a fost suficient pentru a diminua ritmurile înalte ale inflaţiei, dar suficient pentru a periclita exporturile de materie primă şi a condus la dezinflaţie şi deflaţie în unele economii avansate, însă aceasta a permis continuarea politicilor monetare stimulative. O altă problemă prelungită din anii precedenţi este ratele înalte ale şomajului în unele economii, astfel atât producţia, cât şi respectiv consumul evoluând sub nivelul potenţial.

## Evoluții ale activității economice

Economia Republicii Moldova a revenit în forţă în anul 2013 după declinul din anul 2012 cauzat de seceta din agricultură. În acest fel, în anul 2013 PIB a înregistrat o creştere de 8.9 la sută comparativ cu anul 2012. Creşterea economică a fost mai pronunţată în a doua jumătate a anului, în trimestrul III şi IV înregistrându-se ritmuri de 12.9 şi, respectiv, 11.2 la sută, evoluţie determinată, în cea mai mare parte, de contribuţia impunătoare din partea sectorului agricol. Totodată creşterea economică a fost susţinută de deprecierea monedei naţionale pe parcursul anului 2013 în raport cu valutele principalilor parteneri comerciali. Creşterea venitului disponibil, dar şi evoluţia din agricultură a determinat o creştere a consumului gospodăriilor populaţiei de 6.5 la sută în anul 2013. Formarea brută de capital fix a înregistrat o dinamică mai modestă (3.3 la sută), în timp ce consumul administraţiei publice s-a contractat cu 0.8 la sută comparativ cu anul 2012. Dinamica pronunţată a agriculturii a avut un impact considerabil şi asupra exportului net, creşterea exporturilor devansând semnificativ creşterea importurilor. În anul 2013 s-a consemnat majorarea populaţiei economice active şi diminuarea ratei şomajului.

## Evoluția inflației

În anul 2013, Banca Naţională a Moldovei a creat condiţiile necesare pentru încadrarea inflaţiei în intervalul de 5.0 la sută ± 1.5 puncte procentuale, obiectivul pe termen mediu conform Strategiei politicii monetare a BNM. În primele 4 luni ale anului 2013, urmare a presiunilor dezinflaţioniste din partea cererii agregate, ritmul anual al inflaţiei s-a plasat în partea inferioară a intervalului respectiv înregistrând în mediu valoarea de 4.4 la sută. În lunile mai şi iunie 2013 ritmul anual al inflaţiei a intrat în banda superioară a intervalului sus-menţionat înregistrând valorile de 5.7 şi respectiv 5.5 la sută, odată cu intensificare presiunilor inflaţioniste datorate preţurilor la produsele alimentare pe fundalul unei recolte modeste în anul 2012, precum şi datorită schimbării procedurii de evidenţă a produselor cu caracter puternic sezonier de către BNS. În lunile de vară urmare a unei recolte bogate de fructe şi legume, inflaţia anuală a revenit în banda de jos a intervalului de 5.0 la sută ± 1.5 puncte procentuale şi a coborât până la o valoare minimă de 3.7 la sută în luna iulie. Ulterior, în a doua parte a anului, ritmul anual al inflaţiei a conturat o traiectorie ascendentă revenind în proximitatea ţintei inflaţiei şi înregistrând valoarea de 5.2 la sută către finele anului 2013 pe fundalul tendinţei de depreciere a monedei naţionale faţă de principalii parteneri comerciali. Pe de altă parte, inflaţia de bază s-a plasat pe tot parcursul anului 2013 în banda inferioară a intervalului de 5.0 la sută ± 1.5 puncte urmare a unei cereri agregate modeste.

## Promovarea politicii monetare

Conduita politicii monetare pe parcursul anului 2013 a fost afectată de complexitatea balanţei riscurilor, cu prevalarea celor de natură dezinflaţionistă. Consolidarea climatului dezinflaţionist a avut la bază diminuarea prognozei creşterii economice în principalele ţări parteneri comerciali, reducerea preţurilor internaţionale la produsele alimentare pe fondul condiţiilor agrometeorologice favorabile pentru recolta din anul 2013, precum şi scăderea semnificativă a preţurilor la petrol.

Astfel, BNM a continuat să promoveze o politică monetară care a avut drept scop prevenirea intensificării presiunilor dezinflaţioniste şi evitarea riscului plasării inflaţiei sub limita inferioară a intervalului de variaţie de la obiectiv, iniţiind reducere a ratei dobânzii de politică monetară din luna aprilie, cu 1.0 punct procentual, până la nivelul de 3.5 la sută. (ultima modificare fiind aplicată pe 2 martie 2012). Totodată, a fost aprobată hotărârea de a micşora rata dobânzii la creditele overnight de la 7.5 la sută până la 6.5 la sută şi rata dobânzii la depozitele overnight de la 1.5 la sută la 0.5 la sută. În cadrul şedinţelor ce au urmat, BNM a decis menţinerea ratei dobânzii de politică monetară până la finele anului 2013, deciziile fiind compatibile cu perspectiva consolidării riscurilor dezinflaţioniste, concomitent cu redresarea treptată a economiei.

Decizia respectivă a avut drept scop ancorarea anticipaţiilor inflaţioniste prin prisma consolidării perspectivelor de menţinere a ratei inflaţiei în interiorul intervalului de variaţie de ± 1.5 puncte procentuale faţă de ţinta de 5.0 la sută.

Setul de instrumente ale politicii monetare utilizat de BNM corespunzător cadrului operaţional în vigoare s-a dovedit a fi în continuare adecvat cerinţelor de implementare a politicii monetare.

Sub influenţa unui exces sporit de lichiditate, în anul 2013 activitatea de vărsare de lichidități a Băncii Naţionale a Moldovei poate fi caracterizată drept una secundară, rolul principal, analogic anului 2012, continuând să revină operaţiunilor de sterilizare a excesului de lichidităţi de pe piaţă.

Regimul de funcţionare a facilităţilor permanente (depozite şi credite overnight) stabilit pentru anul 2013 a permis băncilor gestionarea eficientă a lichidităţilor proprii şi a oferit Băncii Naţionale a Moldovei un plus

de flexibilitate în realizarea politicii monetare.

În anul 2013 mecanismul rezervelor obligatorii a continuat să exercite funcţia de control monetar aflată în strânsă corelaţie cu cea de gestionare a lichidităţii de către BNM.

Menţinerea normei de constituire a rezervelor obligatorii la nivelul de 14.0 la sută din baza de calcul a fost argumentată de pasivitatea pieţei monetare interbancare, având ca scop ameliorarea indicatorilor cantitativi şi calitativi ai acesteia şi îmbunătăţirea mecanismului de transmisie.

Gestionarea fermă a lichidităţilor din sistemul bancar a urmărit asigurarea funcţionării adecvate a pieţei monetare, menţinând echilibrul dintre stabilitatea preţurilor şi relansarea economiei naţionale.

BNM a intervenit pe piaţa valutară internă pe parcursul anului 2013 în calitate de cumpărător de valută străină, în vederea reducerii presiunilor deflaţioniste şi asigurării încadrării ratei anuale a inflației în interiorul intervalului de variație de ± 1.5 puncte procentuale de la ținta de 5.0 la sută, precum şi cu scopul asigurării consolidării rezervelor valutare ale statului. Deşi gradul de acoperire a vânzărilor nete de valută străină către persoanele juridice prin oferta netă de valută străină de la persoanele fizice nu a fost uniform pe tot parcursul anului, se remarcă faptul că per general, în 2013, piaţa valutară internă a fost saturată de lichidităţi în valută străină. Pe lângă excedentul de ofertă de valută peste cererea de valută, drept factor de generare a surplusului de valută a fost fluxul net pozitiv aferent creditelor şi investiţiilor, comparativ cu 2012. În contextul acestor evoluţii, precum şi în limitele politicii monetare promovate, pe parcursul anului 2013 BNM a absorbit surplusul de valută străină prin procurarea excesului de valută de pe piaţa valutară interbancară în sumă de 304.6 milioane dolari SUA.

La finele anului 2013 activele oficiale de rezervă s-au cifrat la 2820.6 milioane dolari SUA, majorându-se cu 12.2 la sută faţă de finele anului 2012 şi acoperind circa 4.8 luni de import (în 2012 – acoperind 4.7 luni de import).

La 31 decembrie 2013 în Republica Moldova funcţionau 14 bănci licenţiate de Banca Naţională a Moldovei, inclusiv 4 sucursale ale băncilor şi grupurilor financiare străine.

## Sistemul bancar

Capitalul de gradul I pe sectorul bancar a atins valoarea de 7919.3 milioane lei, majorându-se comparativ cu finele anului 2012 cu 1008.0 milioane lei (14.6 la sută). La situaţia din 31 decembrie 2013 mărimea capitalului de gradul I al băncilor corespundea capitalului minim necesar (norma ≥ 200 milioane lei), cu excepţia unei bănci.

Creşterea capitalului de gradul I a fost determinată de obţinerea veniturilor pe parcursul anului 2013 în mărime de 1020.2 milioane lei şi efectuarea emisiunii de acţiuni de către 4 bănci în sumă de 568.7 milioane lei din contul aporturilor suplimentare în mijloace băneşti ale subscriitorilor de acţiuni. Concomitent, s-a majorat mărimea calculată, dar nerezervată a reducerilor pentru pierderi la active şi angajamente condiţionale cu 386.2 milioane lei sau 15.8 la sută (care micşorează mărimea capitalului de gradul I). De menționat că pe parcursul anului 2013 de către 5 bănci au fost achitate dividende în sumă de 191.3 milioane lei.

Media coeficientului suficienţei capitalului ponderat la risc pe sector la 31 decembrie 2013 se menţine în continuare la un nivel înalt – 23.4 la sută şi indică un înalt grad de siguranţă a băncilor determinat de existenţa unui potenţial de efectuare a operaţiunilor riscante fără afectarea capitalului. Comparativ cu 31

decembrie 2012 indicatorul menționat s-a micşorat cu 0.9 puncte procentuale din contul creșterii investițiilor pe parcursul perioadei menționate. Indicatorul dat la 31 decembrie 2013 se respectă de către toate băncile.

Activele au constituit 76184.0 milioane lei, majorându-se faţă de finele anului 2012 cu 18015.5 milioane lei (31.0 la sută). Creşterea activelor a fost determinată atât de sporirea datoriilor cu 16597.3 milioane lei (34.5 la sută), cât şi de majorarea capitalului (SIRF) cu 1418.2 milioane lei (14.2 la sută).

Ponderea creditelor neperformante (substandarde, dubioase şi compromise) în total credite s-a micșorat cu 2.9 puncte procentuale faţă de finele anului 2012, constituind 11.6 la sută la 31 decembrie 2013.

Pentru anul 2013 rentabilitatea activelor şi rentabilitatea capitalului ale băncilor licenţiate au înregistrat valoare de 1.6 la sută şi corespunzător 9.4 la sută, fiind în creştere faţă de finele anului 2012 cu 0.8 puncte procentuale şi respectiv cu 5.1 puncte procentuale.

Marja netă a dobânzii a constituit 3.9 la sută la 31 decembrie 2013, fiind în micşorare cu 1.2 puncte procentuale comparativ cu finele anului 2012.

Lichiditatea pe termen lung pe sectorul bancar la situaţia din 31 decembrie 2013 a constituit 0.7. Lichiditatea curentă pe sectorul bancar la finele anului 2013 a consemnat 33.8 la sută. Ambii indicatori sunt respectaţi de către toate băncile.

Vezi și

Tag-uri
Piaţa monetară [2]
Piaţa valutară [3]
Sistemul de plăți [4]
Politică monetară [5]
strategia [6]
supraveghere [7]
rata inflației [8]

---

**Sursa URL:**
https://bnm.md/ro/content/raport-anual-2013

**Legături conexe:**

[1] https://bnm.md/files/2013_ro.pdf [2] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Piaţa monetară [3] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Piaţa valutară [4] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Sistemul de plăţi [5] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Politică monetară [6] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=strategia [7] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=supraveghere [8] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=rata inflației